

Čížek.

Čížek (*Fringilla Spinus*, Zeisig) je lepa, majhna ptica pevka. — Kljunček ima podolgast in koničast, ki je nekoliko zakrivljen. On ima zgoraj zelenkasto perje, spodaj pa rumeno. Peroti ima temno-črnkasti, tudi rep je črn. Samec je navadno bolj črnkast nego samica; a mladiči so bolj belkaste barve. Največ čížkov prebiva v Švediji in Norvegiji, pa tudi na Ruskem jih je mnogo. Najdemo ga tudi po goratih krajih malo ne vse Evrope. V severnej Ameriki ga dosihdob še nismo našli. Čížek pride navadno po zimi k nam; po leti biva rad v hribih. Gnezdo si nareja po smerekah, ter je zna tako skriti, da je težko najdeš. Čížek je drobna in jako priljubljena ptičica.

Slavni Neumann pripoveduje ovako o njem: „Čížek je vedno vesel, hiter in predrzen ptiček, on pazi na čistoto svoje obleke; vedno skakljá sem ter tjá, prepeva in vabi druge ptičice k sebi; nikoli ne miruje, nego vedno skače in leta od veje do veje. Še celó na zemlji ga nema mirú.“ —

Samec čudovito naglo leta; senica mu se še primerjati ne more. Njegovo petje se glasi: „tretet, tretetet, di, di, didilaj, dididlididajdanan.“ Gospódi se je ta ptiček zeló priljubil in često ga najdemo v sužnosti med kanarčki, s katerimi se rad druží. Tudi naučljiv je. Hoffmann pravi: „Imel sem v kletki več ptičkov; med njimi tudi več čížkov. Jeden je bil posebno krotak. Kletka je visela v vrtu. Komaj sem kletko odprl, imajoč v roci konoplje, zlezel mi je takoj čížek na roko, pobirajoč mi zrnje z nje. — Na to je zopet sfrčal v kletko. Necega dne je priletelo več čížkov na vrt, ko sem imel poprejšnega čížka na roki. Jedva je slišal svoje brate, spustil se je k njim. — Sedeli so vsi skupaj na drevesu in prijazno pozdravljali novo došlega brata. Menil sem, zdaj je čížek zame izgubljen, nikoli ga več ne bodem imel; a varal sem se; vzel sem v roko konopelj in privabil sem ga zopet na roko, kjer sem ga mehko prijel za nožico in vtaknil v kletko. Še celó drugi tovariši so se mi približali.“ — Tudi jaz, bivši dijak v Gorici, imel sem takega krotkega čížka. Večkrat sem odprl kletkina vrata, ter mu sem šel po vode, pustivši kletko odprto na oknu; a nikdar nij čížek pobegnil iz kletke. A necega dne se je bil malo ustrašil in je sfrčal na bližno sosedovo streho; jaz vzamem, kakor po navadi, orehovo zrnice in tako privabim čížka na roko, kjer ga rahlo primem in vtaknem v kletko. Iz vsega tega vidite, otroci, kako krotek in domač je ta ptiček. Gotovo je vsak, kdor ima ptičke rad, vse te lepe lastnosti opazoval na njem. — Čížek svoje mladiče pita s črvički. V sužnosti mu navadno dajejo konopljinega semenja. Samica valí samo jedenkrat v leti. Izvalivši jedno jajce, takój sede na nje. Lakomi ptičarji nemajo za drobnega čížka nobene milosti.

Anton Leban-Mozirski.

Julij, lilija in planinski balzam.

(Obraz iz narave.)

Kdo tako urno stopa semkaj v lehkej, tankej, zavihanej obleki in v širocem slamniku, v leviči pótno ruto, v desnici zakrivljen srp? — To je gotovo julij, največji nasprotnik januarju. Kakor nas januar muči s svojim